

Foto: Ilze Priedniece

Kukaiņu piekūnu invāzija 2022. gada rudenī

ILZE PRIEDNIECE,
ilze.priedniece@ldf.lv

2022. gada augustā Jānim Priedniekam un man otro reizi mūžā palaimējās vērot iespaidīgu kukaiņu piekūnu *Falco vespertinus* migrāciju pie Kolkasraga (pirmā reize bija pirms trim gadiem – 2019. gada augustā; par to jau rakstīju žurnāla “Putni dabā” 86. numurā (Priedniece 2019; internetā rakstu sk. http://www.putni.lv/pdf/Priedniece_2019.pdf).

Novērojumi Kolkā

2022. gadā bijām Kolkā no 7. līdz 14. augustam un no 16. līdz 21. augustam. Pirmajā braucienā kukaiņu piekūnus neredzējām, savukārt 16. augustā pirms Kolkas ciema robežas mūs jau sagaidīja pieci gaisā riņķojoši piekūni. Kolkas ciema bērzu galotnēs arī saskaitījām piecus un

Kolkasraga apkārtnes mežā vairākās vietās – pa 1–3 putniem. Turpmākajās divās dienās piekūni netika novēroti, 19. augustā Baltijas jūras krastā “atrādījās” četri, bet iespaidīgākās bija turpmākās divas dienas.

20. augustā Baltijas jūras krastā 3,5 stundu laikā (no plkst. 14.45 līdz 18.15) pierēģistrējām 129 Kolkasraga virzienā garām lidojošus piekūnus. Tātad ap 37 piekūniem stundā (2019. gadā tika konstatēta lielāka migrācijas intensitāte; Priedniece 2019). Piekūni lidoja gan virs liedaga, gan kāpām, gan virs meža, barīnos pa dažiem līdz 10 putniem; jādodomā, ka lidoja arī tālāk iekšzemē, ārpus redzamības zonas. Starp jaunajiem putniem bija arī vismaz viena pieaugusi mātīte. Daži uz kādu brīdi nosēdās smiltīs, trīs putni arī mazgā-

jās seklā lāmā liedagā. Vēlāk vakarā Kolkasraga apkārtnes mežā koku galotnēs saskaitīju 25–30 piekūnus. Iespējams, ka tie bija daļa no iepriekš redzētajiem, kas palikuši nakšņot Kolkasraga mežā pirms došanās pāri jūrai.

21. augustā piekūnus skaitījām pašā Kolkasragā. Migrācija nebija tik intensīva kā iepriekšējā dienā. Trīs stundu laikā (no plkst. 8.20 līdz 11.20) jūrā ziemeļaustrumu virzienā ielidoja 17 piekūni. Toties bija iespēja tuvumā vērot Kolkasragā uzkavējušos piekūnus medījam kukaiņus. Kolkasraga liedagā agrāk no rīta (plkst. 8.20–9.20) uzturējās un medīja tikai divi, plkst. 9.20–10.20 jau 5–7 un plkst. 10.20–11.20 ap 15–20 putniem. Piekūni sēdās gan izgāzto koku zaros, gan liedaga smiltīs, kā arī

Foto: Ilze Priedniece

Foto: Ilze Priedniece

plivinājās gaisā virs liedaga, nolūkojot maltīti. Vairumā gadījumu barības objekti bija sīki, pa gabalu nesaskatāmi. Piekūni nepievērsa lielu uzmanību cilvēkiem Kolkasragā. Līdz ar to, sēžot uz izgāztajām priedēm, bija iespējams pavisam tuvu vērot, kā tie plivinās virs liedaga, vien nedaudz “pabrīnoties” par vērotāju.

Par dažām turpmākajām dienām pēc mūsu aizbraukšanas diemžēl ziņu no Kolkasraga nav; 25. un 26. augustā pa vienam kukaiņu piekūnam Kolkā un tās apkārtnē novērojušas Elīna Gulbe un Ieva Burčika.

Invāzijas dati Latvijā

Šķiet, ka 2022. gada invāzija nebija tik apjomīga kā 2019. gadā, kad portālā Dabasdati.lv reģistrēti pavisam

Foto: Ilze Priedniece

tes un viens tēviņš) un Edgara Smislova, Vladimira Smislova un Ruslana Matroža 5. septembrī Engures ezerā novērotie apmēram 70 putni (vienlaicīgi 44 redzēti sēžam krūmu galotnēs Kazrovā, vēlāk pamanīti arī Garrovas, Ornitoloģisko pētījumu centra un Lielās salas apkārtnē).

Pēdējais novērojums ar vairāk nekā 10 putniem bija Ievas Burčikas un Elīnas Gulbes 10. septembrī pie Engures ezera austrumu krasta putnu novērošanas torņa redzētie 14 piekūni (t. sk. sēdoši uz akmeņiem).

184 novērojumi, Kolkastragā 29. augustā nepilnu piecu stundu laikā tika uzskaitīti 410 ziemeļaustrumu virzienā jūrā ielidojuši putni, un iepriekšējā dienā ar vēl intensīvāku migrāciju (t. sk. 100 putnu 10 minūtēs) skaits novērtēts ap tūkstoti (Priedniece 2019).

Portālā Dabasdati.lv 2022. gadā ziņoti kopā 140 kukaiņu piekūnu novērojumi (pirmie četri maijā un jūnijā – pa vienam putnam, vienā gadījumā trīs). Pirmais rudens migrācijas novērojums bija Zigurda Krievana 6. augustā Slampes pagastā netālu no Lielā Ķemeru tīreļa novērots jaunais putns ar gredzenu. Laikā no 10. līdz 16. augustam piekūni novēroti pa 1–6 dažādās Latvijas vietās (galvenokārt piekrastē).

16. augustā atzīmēts pirmais lielākais kukaiņu piekūnu skaits – Edgara Smislova un Andra Zariņa Liepājā

novērotie aptuveni 80 jaunie kukaiņu piekūni (stundas laikā skaitīti uz ziemeļiem lidojošie, vienlaikus teleskopā redzēti 14; skaits dienas laikā, iespējams, vērtējams simtos.)

Kukaiņu piekūnu invāzija turpinājās ne tikai augustā, bet arī līdz septembra beigām (pēdējie divi novērojumi pa vienam putnam bijuši arī oktobra pirmajā dekādē). Augustā un septembrī piekūni novēroti dažādās Latvijas vietās un dažādā skaitā. Neskaitot iepriekš minētos Ilzes un Jāņa Priednieku, Edgara Smislova un Andra Zariņa novērojumus, kā daudzskaitlīgākie jāmin Igora Deņisova 21. augustā Garciema–Eimuru laukos novērotie 170–200 putni (no plkst. 9.30 līdz 16.30 pārlidojuši simtiem piekūnu, vienlaicīgi uz vadiem novēroti 26 putni; starp jaunajiem putniem tikai divas pieaugušās mātī-

Literatūra

Priedniece I. 2019. Visu laiku iespaidīgākā kukaiņu piekūnu invāzija Latvijā. *Putni dabā* 86 (2019/3–4): 10–11.

Summary

An irruption of Red-footed Falcons in autumn 2022 /Ilze Priedniece/

In August–September 2022 a Red-footed Falcon *Falco vespertinus* irruption was observed in Latvia. The largest irruption of this species in Latvia to date was recorded in autumn 2019, with 172 reports on ca. 1500 individuals in total posted on Dabasdati.lv, the Latvian nature observations portal. In autumn 2022, 140 reports on sightings of Red-footed Falcons were posted on Dabasdati.lv from 6 August to early October. The largest recorded numbers were 129 migrating individuals counted at Cape Kolka by Ilze Priedniece and Jānis Priednieks on 20 August (during a 3.5 hour count), and 170–200 individuals recorded at Garciems–Eimuri by Igors Deņisovs on 21 August (during a 7 hour count).

Foto: Ilze Priedniece